

ความย้อนแย้งของสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่นในประเทศไทยกับปัญหาคอร์รัปชัน

Paradox of Outstanding Savings Cooperatives in Thailand and Corruption Problems

รุจิพัทธ์ กิตติวิวัฒน์พงศ์ และกนกรัตน์ ยศไกร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีมีวัตถุประสงค์การวิจัย 5 ประการคือ (1) แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อแก้ไขและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน (2) สภาพการบริหารและลักษณะการคอร์รัปชันของสหกรณ์ออมทรัพย์ (3) และค้นหาเหตุปัจจัยของการทุจริตคอร์รัปชันในสหกรณ์ออมทรัพย์ (4) การใช้หลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาลในสหกรณ์ออมทรัพย์ (5) ความย้อนแย้งของสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่นในประเทศไทยกับปัญหาคอร์รัปชัน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้รับรางวัลดีเด่น จำนวน 2 แห่ง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 32 คน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) สหกรณ์ออมทรัพย์ที่เคยได้รับรางวัลดีเด่นมีโอกาสในการเกิดปัญหาคอร์รัปชันและเป็นคดีความฟ้องร้องในศาล เนื่องจากการปฏิบัติการที่ซับซ้อนของการคอร์รัปชันและแม้มีความเชื่อเรื่องเอกภาพกับแนวคิดเสรีนิยมใหม่ แต่กรรมการสหกรณ์มีลักษณะของความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ ทำให้อำนาจของกรรมการสหกรณ์มีมากจึงสามารถกำหนดทิศทางงานดำเนินงานได้โดยอิสระ โดยภาครัฐไม่สามารถไปตรวจสอบได้ มีช่องว่างในการทำผลประโยชน์ทับซ้อน (2) สภาพการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ประกอบด้วย การใช้อำนาจ การตัดสินใจ การมีความรับผิดชอบการมีคุณธรรม (3) ความเป็นไปได้ในการเกิดคอร์รัปชัน เนื่องจากปัจจัยภายในดังนี้ ระบบงานและบุคลากรทั้งพฤติกรรม ค่านิยม อุดมการณ์และจริยธรรม และปัจจัยภายนอก ที่ประกอบด้วย การตรวจสอบ การกำกับดูแล เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและกฎหมาย (4) การบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และมีการกำกับดูแลภายใต้หลักบรรษัทภิบาล สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (5) ปัญหาคอร์รัปชันจากแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองตนเองและความเป็นอิสระปราศจากการตรวจสอบจากภาครัฐ

คำสำคัญ: ความย้อนแย้ง, คอร์รัปชัน, ธรรมาภิบาล, สหกรณ์ออมทรัพย์

Abstract

The purposes of this research were: (1) to study the implementation of good governance and corporate governance used in the management of the Outstanding Savings Cooperative to resolve and prevent corruption. (2) To study the administration conditions and the corruption of the Savings Cooperatives. (3) To study and search aggravating factor of corruption in Savings Cooperative. (4) To study the principles of good governance and good

corporate governance in Outstanding Savings Cooperative. (5) To study the paradoxical of the Outstanding Savings Cooperative in Thailand with corruption problems. The sample was selected by using purposive sampling. Using literature review and in-depth interviews with those directly involved 32 with the management of Savings Cooperative of 32 people. The data was analyzed using the content analysis. The results showed that: (1) Savings Cooperative that had been outstanding for a chance in crashes corrupt and litigation in court. Savings Cooperative nature of the relationship in the foster system. It made the Outstanding Savings Cooperative directors' had more powers, and can operate independently of the direction the government is unable to monitor them and find gaps in the conflict of interest.(2) The administration conditions of the Savings Cooperative consist of using power, decision-making, taking responsibility and morality. (3) The possibility of occurrence corrupt. Due to internal factors include the personnel system and ideology, values and ethical behavior and external factors, which include monitoring, governance, economic, social, political and legal aspects. (4) The good governance principles with the administration of the Savings Cooperative consists of using the principle of management, which includes the rule of law, the moral, the principle of transparency, the principle of involvement, principles responsibility, and principles of value and supervision under the Corporate Governance management consisting of shareholder rights, the treatment of shareholders, role of stakeholders, disclosure, and the responsibilities of the board.(5) Corruption originate From the concept of Autonomous and independent which widely open the possibility for corruption from the higher level of executives without the required audit from the government.

Keywords: paradox, corruption, good governance, outstanding savings cooperatives

ความนำ

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันนั้นเกิดจากการขาดการกำกับดูแลที่ดีของสหกรณ์หรือไม่ แล้วมีปัจจัยใดจึงทำให้สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัลสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติมาก่อน เกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องก็ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์ได้ดำเนินงานตามหลักการสหกรณ์เพียงใด ระบบการบริหารจัดการนั้นได้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กรเพียงใด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องนี้ว่าทำไมสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เคยได้รับรางวัลสหกรณ์ดีเด่นแต่ต่อมากลับมีปัญหาคอร์รัปชัน โดยที่ผู้วิจัยคิดว่าสหกรณ์ได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานแล้วจึงได้รับรางวัล ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็น

ที่ขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์ไทยจะต้องมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับบทบาทและภารกิจสำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ปรับปรุงการจัดการให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้ในที่สุดมีการจัดการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ดีที่สุด จนกระทั่งได้รับการยอมรับจากผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป จนกล่าวได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์มีระบบธรรมาภิบาลที่ดี (good governance)

ในการศึกษานี้มีประเด็นให้พิจารณาว่าควรใช้หลักธรรมาภิบาลหรือหลักบรรษัทภิบาลในการศึกษาวิเคราะห์การบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนใหญ่อยู่ในภาคราชการ และมีเพียงส่วนน้อยที่อยู่ในภาคเอกชน ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคย มีคำวินิจฉัยไว้

ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ แม้ว่าจะมีแนวคิดที่เห็นว่าสหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจ จึงควรใช้หลักบรรษัทภิบาลในการบริหารงาน แต่กรมส่งเสริมสหกรณ์ พิจารณาว่าสหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจทั่วไป เพราะไม่ได้มุ่งแสวงหากำไร เป็นที่ตั้ง แต่มีจุดมุ่งหมายในการทำธุรกิจเพื่อประโยชน์แก่สมาชิกเป็นสำคัญ และอยู่ภายใต้การส่งเสริม กำกับดูแลจากหน่วยงานของรัฐ คือกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดให้สหกรณ์ทั้งหลายนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554) ดังนั้นในการศึกษาจึงให้น้ำหนักไปในทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน และในขณะเดียวกันเมื่อสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์การธุรกิจที่ต้องดำเนินงานแข่งขันกับธุรกิจอื่นสหกรณ์ก็ควรนำหลักบรรษัทภิบาลมาใช้เสริมหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเนื่องจากยังมีสหกรณ์ออมทรัพย์จำนวนหนึ่งที่อยู่ในภาคเอกชนได้มีการนำหลักบรรษัทภิบาลมาใช้ในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วย ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมด้านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาฐานคิดในการวิจัยและกำหนดทิศทางการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อนำฐานคิดดังกล่าวมาอธิบายผลการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ด้านงานวิชาการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความยั่งยืนของสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่นในประเทศไทยกับปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน
2. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารและลักษณะการคอร์รัปชันของสหกรณ์ออมทรัพย์
3. เพื่อศึกษาและค้นหาเหตุปัจจัยของการทุจริตคอร์รัปชันในสหกรณ์ออมทรัพย์

4. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาลในสหกรณ์ออมทรัพย์

5. เพื่อศึกษาแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อแก้ไขและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดดวงสาวิทยา (ธีรยุทธ บุญมี, 2551) นำมาศึกษาเรื่องความยั่งยืนของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เคยได้รับรางวัล แต่กลับมาปัญหาในเวลาต่อมา เนื่องจากหากนำศาสตร์เกี่ยวกับการบริหารและภาวะผู้นำ มีประเด็นลักษณะตายตัว ไม่เห็นการเคลื่อนไหว ไม่เห็นรายละเอียดของปฏิบัติการที่ดำเนินอยู่ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ประเด็นแรก คือ การตั้งคำถามกับความยั่งยืนดังกล่าวว่าไม่ใช่เรื่อง “ธรรมดา” แต่เป็นเรื่องที่สามารถเกิดได้ในสหกรณ์อื่น ๆ เช่นกัน “ทำไมจึงเป็นนั้น” ประเด็นต่อมาผู้วิจัยจะไม่สยบยอมรับแนวคิดที่มีรากฐานมาจากปฏิฐานนิยมที่เน้นสาเหตุและผล มากกว่าการศึกษาปฏิบัติการที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่มุ่งเน้นไปที่ความแตกต่าง ความเหลื่อมล้ำ ที่เกิดจากอุบัติเหตุ ความเบี่ยงเบน ความผิดพลาด ความไม่ต่อเนื่อง มากกว่าความเป็นเอกภาพและเชื่อมโยงเหมือนเรื่องที่ถูกสร้างขึ้นมา อีกทั้งไม่เชื่อในประวัติศาสตร์เชิงชนบทที่มีอิทธิพลสูงหากแต่สนใจในศาสตร์เล็ก ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ในการค้นหาความจริง แทนการเอามาตรวัดจาก “ศาสตร์หลัก” ในที่นี้คือ หลักของสหกรณ์ หรือแม้แต่ศาสตร์ของธรรมาภิบาลหรือบรรษัทภิบาล การเฝ้ามองความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดขึ้นระหว่างกรรมการสหกรณ์ด้วยกัน กรรมการสหกรณ์กับสมาชิก และกรรมการสหกรณ์กับองค์กรเอกชนที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นต้น อีกทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านเสรีนิยมใหม่ในระบอบทุนนิยม ที่มีอำนาจต่อความคิดของกรรมการสหกรณ์ ที่ร้ายที่สุดคือการปกครองชีวญาณ (governmentality) ที่

กรอบกิจกรรมการให้นำเงินสมาชิกไปลงทุน และเป็น
ลงทุนที่ตนคิดว่าสร้างสรรค์นั่นเอง จากนั้นตั้งคำถามว่า
สิ่งที่กรรมการคิดว่าลงทุนด้วยความสร้างสรรค์คืออะไร
ทำไมจึงคิดเช่นนั้น ท้ายสุดคือ การหาความสัมพันธ์
ระหว่างการก่อตัวทางวาทกรรมการลงทุนเพื่อเพิ่มกำไร
ให้กับสหกรณ์ กับอาณาบริเวณอื่น ๆ ที่มีได้เป็นวาท
กรรมดังกล่าว

2. แนวคิดโบราณคดีของความรู้

(สายันต์ ไพชาญจิตต์, 2556) ซึ่งมักจะมองพัฒนาการ
ด้านความคิดเป็นสิ่งที่ดำรง และเป็นความคิดที่ต่อเนื่อง
และยังแฝงอยู่ภายใต้ความคิด และมีสิ่งที่ซ่อนเร้น เช่น
ความตั้งใจจริง แรงบันดาลใจ และแรงจูงใจ ความคิด
จะต้องทำผ่านภาษาและวาทกรรม ดังนั้นการทำลาย
ความเป็นเอกภาพจอมปลอมของทฤษฎี ซึ่งเป็นแนวคิด
สนามวาทกรรมที่ทำให้สำนักโครงสร้างนิยมในช่วง
โบราณคดีของความรู้ พยายามที่จะก้าวพ้นไปจากแนวคิด
โครงสร้างนิยม คือ การหาเชิงลึก (deep structure) รหัส
หรือไวยากรณ์ของสิ่งที่เราศึกษาซึ่งในช่วงนี้ ฟูโกต์
เด็บโตและได้มองด้วยวาทกรรมต่าง ๆ ในแนวเดียวกัน
เชื่อมโยงกัน หรือเหลื่อมทับกัน และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้
ให้การก้าวให้พ้นด้วยทหหรือหนังสือเป็นเล่มๆ ซึ่งการ
ปฏิเสธเจ้าของงานหรือผู้ประพันธ์ ซึ่งฟูโกต์ปฏิเสธหรือ
ไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เรียกว่าองค์ประธานอภิศาสตร์
(subject) ไม่ใช้อยู่ในลักษณะเฉพาะดังนั้นจึงไม่มีสิ่งที่
เป็นศูนย์กลางหรือเป็นจุดกำเนิด และได้สร้าง
ปรากฏการณ์ที่เรียกว่า“การถอดรื้อศูนย์กลาง”
(decentering) แนวคิดนี้ไม่ใช่โครงสร้างปิด แต่เป็น
อนุกรมเป็นสายใยที่เปิดกว้าง ซึ่ง ฟูโกต์ ได้ให้คำตอบที่
คล้าย ๆ กับคำตอบของสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ซึ่ง
ไม่มั่นใจตัวบุคคลหรือผู้ประพันธ์เหมือนกัน แต่จะสนใจ
หน้าที่และผู้ประพันธ์ (ธีรยุทธ บุญมี, 2551, หน้า 47-66)

3. แนวคิดและหลักการสหกรณ์ (กรมส่งเสริม
สหกรณ์, 2557) จากการวิเคราะห์หลักการสหกรณ์
อุดมการณ์สหกรณ์ คุณค่าสหกรณ์และวิธีการสหกรณ์

พบว่า องค์ประกอบหลักแห่งความสำเร็จของสหกรณ์คือ
สมาชิกสหกรณ์ เพราะสมาชิกเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้า
คือเป็นทั้งผู้บริหารและผู้ใช้บริการ ซึ่งถือว่าเป็น
เอกลักษณ์ของธุรกิจแบบสหกรณ์ให้แตกต่างไปจาก
ธุรกิจทั่วไปที่สหกรณ์ไม่สามารถจะดำเนินงานได้โดย
อิสระให้ได้กำไรสูงสุด เพื่อตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น แต่การ
บริหารงานสหกรณ์ต้องยึดเอาผลประโยชน์สูงสุดของ
สมาชิกเป็นที่ตั้ง ความเชื่อมั่นของสมาชิกสหกรณ์ คือ
คุณค่าที่เกี่ยวกับจริยธรรมแห่งความสุจริตความเปิดเผย
ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น
จริยธรรมเหล่านี้มีความชัดเจนอยู่ในตัวแล้วว่าสมาชิก
สหกรณ์ต้องปลูกฝังและพัฒนาขึ้นในจิตใจของสมาชิก
ให้เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตความเปิดเผยหรือ
โปร่งใส ความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมและมีความ
เอื้ออาทรหรือความรักความเมตตากรุณาต่อผู้อื่นจน
เป็นนิสัย เช่นเดียวกับผู้ที่ริเริ่มการสหกรณ์ได้ถือปฏิบัติ
จนเป็นขนบธรรมเนียม และต้องการนักสหกรณ์รุ่นหลัง
ได้สืบทอดหรือเจริญรอยต่อไปโดยไม่ขาดสายเพื่อแสดง
ให้เห็นคุณค่าทางจริยธรรม ดังนั้น หากสิ่งที่กล่าวมานี้ได้
หล่อหลอมอยู่ในจิตใจของสมาชิกสหกรณ์แล้ว การใช้
เพียงหลักการสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ คุณค่าสหกรณ์
และวิธีการสหกรณ์ ก็ย่อมทำให้สหกรณ์ประสบ
ความสำเร็จอย่างยั่งยืนได้แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องนำเอา
หลักกรรมาภิบาลมาใช้ในสหกรณ์

4. แนวคิดและทฤษฎีคอร์รัปชัน (สังคิด
พิริยะรังสรรค์, 2554) คอร์รัปชัน (corruption) เป็นทั้ง
สิ่งที่มีความโบราณ (ancient) และเป็นสิ่งที่อยู่ในยุค
สมัยใหม่ (modern) ด้วย คอร์รัปชันมีมาแต่โบราณแม้ว่า
จะมีความหมายที่แตกต่างจากในปัจจุบัน ความหมายของ
คอร์รัปชันเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และตามสถานที่
ในบริบทของสังคมที่แตกต่างกันไป จากอริสโตเติล
(Aristotle) ถึงมองเตสกีเอร์ (Montesquieu) คอร์รัปชัน
ถูกมองจากบริบททางการเมือง โดยมีความหมายในแง่
ของ “ศีลธรรม” “จริยธรรม” หรือ “ความซื่อสัตย์”

ส่วนตัวของผู้ปกครอง กล่าวคือ ผู้ปกครองถูกมองว่าเป็น “ทรราชย์” (Tyrant) คือ ผู้ปกครองที่ฉ้อฉล (corruption) ภายใต้ระบอบราชาธิปไตย (monarchy)

5. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล แนวคิดธรรมาภิบาลปรากฏและมีการใช้ในวงวิชาการที่น่าสนใจ ด้านการพัฒนากลไกกระบวนการบริหารและการปกครองของสังคม เมื่อประมาณระหว่างปี ค.ศ. 1989-1991 โดยธนาคารโลก มีการใช้ครั้งแรกในรายงานของธนาคารโลก เมื่อปี 1989 ในรายงานเรื่อง Sub-Sahara Africa: From Crisis to Sustainable Growth ซึ่งเป็นรายงานของธนาคารในยุคแรกที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลและการฟื้นฟู เศรษฐกิจและต่อมาผลการศึกษาวិเคราะห์ประสบการณ์ของ IMF ในการให้ประเทศต่าง ๆ กู้เงินเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจมีข้อสรุปว่า ฤกษ์สำคัญอีกประการหนึ่งที่นำไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน คือ การที่ประเทศนั้นๆ มีการจัดการปกครองและมีการดำเนินการตามนโยบายสาธารณะที่ได้ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด ปัจจัยทั้งสองนี้จะทำให้ประเทศเหล่านั้นสามารถพัฒนาไปสู่เสถียรภาพได้อย่างรวดเร็วและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (อรพินท์ สฟโชคชัย, 2541, หน้า 3)

6. แนวคิดเสรีนิยมใหม่ จากการวิเคราะห์กระบวนการทัศน์ ปรากฏการณ์ของเสรีนิยมใหม่ ซึ่งมีกระแสทัศน์ที่สำคัญแบ่งออกได้ 3 กระบวนทัศน์ คือ (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2557, หน้า 24-25) (1) กระบวนทัศน์แบบแผนทางวัฒนธรรม เป็นผลมาจากการปรับตัวของรัฐบาลและกฎระบบทุนนิยม ซึ่งต้องการทำให้บุคคลมีอิสระเสรีมากขึ้น เพื่อตอบสนองการบริโภคอุปโภคและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และเป็น การขับเคลื่อนในความเจริญมั่นคงเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในทางเศรษฐกิจ (2) กฎระเบียบแบบแผน ซึ่งแต่ละส่วนจะมีวิธีการสร้างนโยบายทางสังคมที่ต่างกัน ซึ่งประกอบไปด้วยภาคปฏิบัติและทฤษฎี (3)

อำนาจของการแผ่ขยายตัวของสังคมโลกเป็นการตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งจะเข้าไปควบคุมชีวิตของบุคคล เพราะฉะนั้นกระบวนทัศน์ทั้ง 3 แบบ จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้ลัทธิเสรีนิยมใหม่แผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง คือ ระบบการศึกษาสมัยใหม่ เป็นการสอนให้ผู้แสวงหาอิสระเสรีและความสำเร็จเชิงวัตถุในการดำเนินชีวิตต่อไป

7. แนวคิดระบบพวกพ้อง ในระบบพวกพ้อง การสร้างเครือข่ายของระบบพวกพ้องจึงเป็นการปฏิบัติงานที่ เป็นไปเพื่อแสวงหาอำนาจ และผลประโยชน์ในองค์กร อีกทั้งในทางการเมืองก็เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในองค์กรของระบบพวกพ้อง เช่นกัน คือ การที่สมาชิกภายในองค์กรจึงต้องมีการแข่งขันกันเพื่อความก้าวหน้า เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของกลุ่ม ทำให้ความสัมพันธ์แบบไม่เป็นการสามารถสร้างอำนาจได้มากกว่าความสัมพันธ์แบบทางการและส่งผลในภาพรวมทั้งระบบ จึงเกิดเป็นระบบพวกพ้องที่ใช้ในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาเฉพาะกรณีโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษาและรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เนื้อหา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลที่เป็นฤกษ์สำคัญ สันทนา กลุ่มย่อยโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผสมผสานกับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และจากการสังเกตโดยเป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม อีกทั้งถามความคิดเห็นจากคนในท้องที่ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์ จำกัด (2557) และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด (2557)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้รับรางวัลสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ แต่ต่อมาปรากฏข่าวจากสื่อต่าง ๆ ว่ามีปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน จึงเลือกจากสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้รับรางวัล สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ ย้อนหลังไป 10 ปี ได้แก่ สหกรณ์ ที่ได้รับรางวัลประจำปี 2547 ถึง 2556 ซึ่งมีจำนวน 2 แห่ง คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์ จำกัด และสหกรณ์ ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด และได้กำหนดผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู กาฬสินธุ์ จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำนวน 32 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง (structured interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่ ผู้สัมภาษณ์ได้เตรียมคำถามและลำดับคำถามไว้ล่วงหน้า ผสมผสานกับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้ สัมภาษณ์เตรียมคำถามกว้าง ๆ มาล่วงหน้าเพียงไม่กี่ คำถาม ส่วนคำถามที่เหลือเกิดขึ้นระหว่างการสนทนากับ ผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นแนวคิดของ การวิจัยในการออกแบบการวิจัย ซึ่งเป็นกระบวนการ ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีการวางแผนจากประเด็น ปัญหา กรอบแนวคิด ทฤษฎี การระบุวัตถุประสงค์ ซึ่ง นำมาใช้ในการกำหนดประเด็นคำถามเพื่อนำไปใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในภาคสนามรวมทั้งการ สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อช่วยให้มีความชัดเจนในจุดมุ่งหมาย สำคัญของการศึกษาวิจัย การตรวจสอบเครื่องมือผู้วิจัยได้ นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการ ตรวจสอบตลอดจนได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสหกรณ์ทั้ง 2 ท่าน ตรวจสอบก่อนนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 วิธีเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้การเก็บข้อมูลด้วยการ สัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโดยตรง เป็นรายบุคคล ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผสมผสานกับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อให้ ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งในการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ได้ คำนึงถึงผู้ที่มีประสบการณ์โดยตรง โดยคำนึงถึง จุดมุ่งหมายสำคัญในการวิจัยซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้ข้อมูล สำคัญ ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการจด และบันทึกเสียงไว้ด้วย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสารต่าง ๆ อัน ได้แก่ เอกสารทางราชการที่ เปิดเผย บทความ รายงาน เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่น ในประเทศไทยกับปัญหาการคอร์รัปชัน

3. การสังเกตเป็นการสังเกตการณ์แบบไม่มี ส่วนร่วม โดยการสังเกตการณ์นี้จะนำมาผนวกกับข้อมูล ที่ได้จากรวบรวมข้อมูลจากส่วนอื่น ๆ นำมาวิเคราะห์ และอภิปราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการยืนยันความ ถูกต้องหรือเกิดขึ้นจริงของปรากฏการณ์ที่ดำเนินการ ศึกษา โดยผู้วิจัยใช้วิธีการจดบันทึกเหตุการณ์ที่พบหรือ บันทึกภาพไว้หากเป็นสถานที่ที่สามารถบันทึกภาพได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจวรรณกรรมและการ สัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการแบ่งข้อมูลตามเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่มี สมาชิก เป็นบุคคลที่มีเงินเดือนและค่าจ้าง มีอาชีพใน หน่วยงานหรือสถานประกอบการเดียวกัน กระทั่ง เกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์

กลางในการคัดเลือก สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่น
แห่งชาติเป็นสหกรณ์ที่มีผลงานดีเด่นอันดับ 1
ระดับประเทศตามระเบียบปี พ.ศ. 2517 และสหกรณ์
ดีเด่นแห่งชาติตามประกาศของกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ แต่เนื่องจากมีสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่นแห่งชาติ
บางแห่งปรากฏข่าวสารในสื่อมวลชนว่ามีปัญหาการ
ทุจริตคอร์รัปชัน จึงเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกันอยู่ในตัวเองเพราะ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นแห่งชาติโดย
รูปลักษณะต้องเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีผลงานดีเด่น
การบริหารงานยอดเยี่ยม มีความโปร่งใสและปลอดจาก
การทุจริตคอร์รัปชัน การปรากฏเป็นข่าวสารใน
สื่อสารมวลชน ย่อมทำให้ภาพลักษณ์ของสหกรณ์
ออมทรัพย์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นแห่งชาติเสียไป ทำให้ต้อง
ถูกคิดขึ้นมาว่ามันมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นกับระบบการ
บริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เคยได้รับรางวัล
ดีเด่นแห่งชาติแต่ต้องมาปรากฏเป็นข่าวคราวใน
สื่อสารมวลชนว่ามีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งเป็นสิ่ง
ที่ขัดแย้งกันอยู่ในตัวของมันเอง เป็นความย้อนแย้งหรือ
สวนทางกับวิถีเดิมที่ควรดำเนินเป็นปกติหรือควรจะเป็น
โดยจะทำการศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เคยได้รับรางวัล
สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติสองแห่งในจังหวัดกาฬสินธุ์และ
จังหวัดอุบลราชธานี สหกรณ์ที่ใช้เป็นต้นแบบใน
การศึกษารั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์
จำกัดและสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด

2. ปัญหาการคอร์รัปชันในสหกรณ์
ออมทรัพย์ที่ได้รับรางวัลสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่น
แห่งชาติโดยภาพรวมแล้วมักไม่ค่อยปรากฏให้เห็น
ชัดเจนมากนัก อาจเป็นเพราะสหกรณ์ออมทรัพย์เหล่านี้
มีวิธีการบริหารงานที่ดีตามหลักและวิธีการสหกรณ์และ
ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานของ
สหกรณ์ ประกอบกับพื้นฐานของสหกรณ์เหล่านี้มี
พื้นฐานการบริหารงานที่ดีและมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียน
คณะกรรมการชุดต่าง ๆ เข้ามาบริหารงานกันตลอด
ดังนั้นลักษณะของการคอร์รัปชันและพฤติกรรมที่ส่อไป

ในทางทุจริตคอร์รัปชันอาจจะต้องพิจารณาลักษณะ
พฤติกรรมเป็นกรณีไป ดังนี้

เรื่องแชร์ลอตเตอรี่ การดำเนินงานของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ลงทุนในธุรกิจสลากกินแบ่งรัฐบาล
หรือแชร์ลอตเตอรี่และการนำเงินสหกรณ์ไปฝากใน
สหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่นเพื่อหวังผลตอบแทนใน
รูปกำไรและดอกเบี้ยในอัตราสูงนั้น เมื่อพิจารณาในแง่
การลงทุนธุรกิจสลากกินแบ่งรัฐบาลถือว่าขัดกับ
วัตถุประสงค์หลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์ออม
ทรัพย์ในเรื่องการช่วยเหลือและพึ่งพาตนเองโดยการ
ส่งเสริมให้สมาชิกออมเงินเพื่อมีรายได้ที่มั่นคงและการ
ช่วยเหลือสมาชิกที่เดือดร้อนในเรื่องการให้กู้ยืมเงิน เพื่อ
เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิก แต่สหกรณ์
ใช้วิธีการหารายได้และเพิ่มรายได้ของสหกรณ์ด้วยการ
ลงทุนธุรกิจสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยไม่พิจารณาอย่าง
รอบคอบถึงความเสี่ยงต่อความสูญเสียและความเสียหาย
ที่จะเกิดขึ้นแม้ว่าการดำเนินการในเรื่องนี้จะไม่ขัดกับ
ข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ก็ตาม การลงทุนธุรกิจ
สลากกินแบ่งรัฐบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งไม่
สามารถตรวจสอบได้ว่ามี การจ่ายเงินนอกระบบให้แก่
คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่
เกี่ยวข้องหรือไม่ หรือไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า
คณะกรรมการมีเจตนาที่จะทุจริตหรือไม่ ทำให้มีความ
เคลือบแคลงใจในเรื่องผลประโยชน์แอบแฝงหรือซ่อน
เร้นและความโปร่งใสในเรื่องนี้

เรื่องผลประโยชน์ จากการศึกษาพบว่า
การเป็นผู้บริหารในสหกรณ์ใหญ่ๆจะมีการแย่งกันเป็น
กรรมการจึงมีการหาเสียงแข่งกันเพราะมีผลประโยชน์
มาก ได้แก่ เบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน อื่น ๆ ภาครัฐเป็นผู้
กำหนดคนโยบาย สหกรณ์เป็นผู้ปฏิบัติสิ้นปีมีเงินจัดสรร
กำไรสุทธิให้คณะกรรมการและพนักงาน 10 % ถ้า
สหกรณ์มีกำไร 300 ล้าน ผลตอบแทนจะเป็นเท่าไร
กรรมการเอาไปมากน้อย เวลาทำงานกรรมการแค่
อนุมัติ การจัดการต่าง ๆ มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายระเบียบฯ

คอยจัดการให้อยู่แล้ว จากการศึกษาเรื่องผลประโยชน์พบว่าที่น่าสนใจ คือผลประโยชน์จากการจัดทำโครงการประกันชีวิตกลุ่ม ในเรื่องการจัดทำโครงการประกันชีวิตกลุ่มให้กับสมาชิกสหกรณ์ ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าส่วนลดจากการทำประกันชีวิตกลุ่มต้องเข้าเป็นรายได้ของสหกรณ์หรือไม่เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดในเรื่องนี้และรายได้ส่วนนี้ถ้ามีก็ไม่ได้เข้าเป็นรายได้ของสหกรณ์ออมทรัพย์จึงไม่สามารถตรวจได้ว่าค่าเปอร์เซ็นต์หรือส่วนลดจากการทำโครงการประกันชีวิตกลุ่มมีหรือไม่

เรื่องรายได้กับการบริหารความเสี่ยงในกรณีที่มีการลงทุนนำเงินของสหกรณ์ไปฝากไว้กับสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่นภาครัฐก็ยากเพราะเงินนับเป็นร้อย ๆ ล้านถูกโอนไปแล้วสหกรณ์ออมทรัพย์ก็มีหุ้นมากหรือน้อยก็สามารถเข้ามาเป็นกรรมการรับผิดชอบเงินนับเป็นร้อย ๆ ล้านหรือพันล้านซึ่งไม่ใช่เงินของตนเอง ความสำนึกในความรับผิดชอบจึงมีน้อยกว่าธุรกิจภาคเอกชน ในกรณีที่มีการลงทุนโดยนำเงินของสหกรณ์ไปฝากกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด เพื่อหวังผลตอบแทนสูง ๆ นั้น สหกรณ์ที่ใช้เป็นกรณีศึกษาไม่ได้ลงทุนในเรื่องนี้ เพราะตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น การตรวจสอบกิจการภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยปกติผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ ควรเป็นคนที่วางตัวเป็นกลางหรือคนของฝ่ายค้านเข้ามาตรวจสอบ แต่ฝ่ายบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ก็มักเลือกเอาคนที่เห็นพ้องเดียวกันเข้ามาทำงานเป็นทีมของผู้ตรวจกิจการสหกรณ์ ซึ่งในการตรวจสอบสหกรณ์ออมทรัพย์ก็เป็นไปตามระบบและรูปแบบที่ปรากฏในระบบคอมพิวเตอร์ มีการตรวจสอบและประเมินผลตามระเบียบฯ ส่วนการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ทางสหกรณ์จะจ้างเอกชนเข้ามาทำการสอบบัญชีแทนการใช้เจ้าหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การใช้ผู้สอบบัญชีเอกชนอาจมีผลให้การตรวจพบร่องรอยความผิดปกติ จากหลักการ อุดมการณ์ และวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ถูกมองข้ามไป เนื่องจาก

ขาดความเข้าใจในเรื่องนี้ อีกทั้งอาจไม่กล้าท้วงติงในฐานะที่สหกรณ์เป็นนายจ้าง หรือหากผู้สอบบัญชีเอกชนเลื่อยจรรยาบรรณไป ก็อาจเป็นช่องทางให้ช่วยปกปิดสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้

โครงการกู้เงินซื้อคอมพิวเตอร์และจัดซื้อที่ดินสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งทำโครงการกู้เงินซื้อคอมพิวเตอร์แต่รู้กันภายในว่าไม่มีการรับของแต่รับเป็นเงินสดแทน เนื่องจากสมาชิกมีความเดือดร้อนเรื่องเงินแต่เงินกู้ยืมของสมาชิกเต็มวงเงินแล้ว โดยยอมให้หักเงินส่วนต่างดีกว่าไปกู้ยืมเงินนอกระบบที่ต้องเสียดอกเบี้ยละ 10 ต่อเดือน การรับจ่ายเงินเป็นเงินสด อาจเป็นช่องทางให้มีการจ่ายเงินไม่เต็มจำนวน เช่น เมื่อสมาชิกเซ็นรับเงินจากทางสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 50,000 บาท แต่ตอนจ่ายเป็นเงินสดจ่ายแค่ 45,000 บาท หรือกรณีให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กู้เงินซื้อที่ดินซึ่งเป็นที่ดินของพรรคพวกกรรมการที่จัดเตรียมไว้ให้ เป็นต้น

การชำระหนี้ หนี้เสียและการปรับโครงสร้างหนี้ จากการศึกษา ในด้านความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบและผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ เห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์เน้นนโยบายสนองความต้องการเงินกู้แก่สมาชิก ทำให้คนรอคิวกู้ยืมมีจำนวนมาก เพราะเมื่อสมาชิกกู้ได้ 6 เดือนก็ขอกู้ใหม่ได้ มีการปรับโครงสร้างหนี้ผ่อนชำระกันเป็นเวลานาน ๆ เมื่อสมาชิกผู้กู้ยืมตายลงคนค้ำประกันก็ไม่ต้องเดือดร้อนเพราะมีการทำประกันในเรื่องนี้รองรับไว้แล้ว พฤติกรรมการกู้ยืมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พอผู้ได้ระยะหนึ่งก็จะกู้ใหม่เพื่อใช้หนี้เก่า วงเวียนแบบนี้ไปเรื่อย ๆ กรณีหนี้เสียเกิดจากการที่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์บางคนไม่ยอมให้หน่วยงานหักเงินเดือนส่งสหกรณ์โดยเฉพาะที่เป็นเจ้าหน้าที่ในเขตการศึกษา เรื่องการร้องเรียนก็มีบ้างเป็นเรื่องสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กู้เงิน 2 แสนบาท แต่ถูกหักเงินไป 2 หมื่นบาท ได้มีการร้องเรียนมาพอไปตรวจสอบพบว่าสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ลงชื่อรับเงิน 2 แสนบาท จึงไม่อาจทำอะไรได้และคนร้องเรียนก็

ไม่ใช่ผู้เสียหาย การทำงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นอยู่กับภารกิจและคุณธรรม เพราะสหกรณ์ออมทรัพย์จะหาช่องว่างทางกฎหมายที่จะดำเนินการตามความต้องการของสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างแท้จริงคือการบริหารเงินที่มีอยู่ ปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งเน้นการหาแหล่งเงินทุนจากภายนอก ซึ่งเป็นอิทธิพลของระบบทุนนิยม ภาครัฐส่งเสริมให้สหกรณ์เติบโตซึ่งควรเป็นการเติบโตที่มาจากโครงสร้างภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์เองไม่ใช่สหกรณ์ออมทรัพย์วิ่งเข้าหาแหล่งเงินอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ควรมีการลดขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งให้เล็กลง เช่นลดขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีทุนดำเนินงาน 2 หมื่นล้านบาทให้เล็กลงมาเพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงและลดขนาดของการทุจริตลงนั่นเอง

จากลักษณะการคอร์รัปชันของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่าจะเป็นปัญหาที่ไม่ค่อยปรากฏให้เห็นชัดเจนมากอันเนื่องมาจากสหกรณ์เหล่านี้มีการบริหารงานที่ดีตามหลักและวิธีการสหกรณ์และได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ และมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนคณะกรรมการชุดต่างๆเข้ามาบริหารงานกันตลอดจึงหาประเด็นของการคอร์รัปชันได้ยาก แต่จากข้อมูลที่นักวิจัยได้รวบรวมมาจึงสรุปลักษณะการคอร์รัปชันของสหกรณ์ได้ 5 ประเด็น ได้แก่ เรื่องแชร์ลอตเตอรี่ เรื่องผลประโยชน์ เรื่องรายได้กับการบริหารความเสี่ยง โครงการกู้เงินซื้อคอมพิวเตอร์ และจัดซื้อที่ดิน การชำระหนี้ หนี้เสียและการปรับโครงสร้างหนี้

3. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดช่องทางการทุจริตคอร์รัปชันในสหกรณ์ออมทรัพย์แยกพิจารณาได้ 2 ด้านดังนี้ ด้านปัจจัยภายในที่ทำให้เกิดการทุจริตจะพิจารณาจาก 3 ปัจจัยหลักคือ (1) ระบบการบริหารงานของสหกรณ์ (2) โครงสร้างองค์การ และ (3) บุคลากร ด้านปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดการทุจริตจะพิจารณาจาก 6 ปัจจัยหลักคือ (1) การตรวจสอบ (2) การกำกับดูแล (3)

ด้านเศรษฐกิจ (4) ด้านสังคม (5) ด้านการเมือง และ (6) ด้านกฎหมายและวิธีพิจารณา

4. สหกรณ์ออมทรัพย์ได้ให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลหรือการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นหลัก เพราะสหกรณ์ตระหนักถึง ประโยชน์ที่สหกรณ์ได้รับจากการมีธรรมาภิบาลว่า เมื่อสหกรณ์ยึดถือ “ธรรมาภิบาล” ในการดำเนินธุรกิจ ผลที่ได้รับกลับมาคือเพิ่มความน่าเชื่อถือของกิจการสหกรณ์ สามารถระดมทุนและเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายสถาบันการเงินและแหล่งทุนต่าง ๆ จะให้ความเชื่อมั่นกับสหกรณ์ที่มีธรรมาภิบาล และพร้อมจะให้การสนับสนุนด้วยมีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ดี มีความสามารถ และรักษากฎตามหลักธรรมาภิบาลสหกรณ์ที่มีนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่คำนึงถึงความเป็นอยู่ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์และให้ความสำคัญกับการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จะทำให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์รักองค์กร และสามารถดึงดูดบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถให้ ความสนใจเข้าร่วมงานกับองค์กรตลอดไปเพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ สหกรณ์ที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดีต่อสมาชิกเพิ่มโอกาสในการสร้างความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนสหกรณ์ที่มีระบบการบริหารจัดการธุรกิจที่มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพการยอมรับของสังคมในการดำเนินธุรกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมของสหกรณ์ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คาดหวังหรือรับรู้ มีผลอย่างมากต่อการยอมรับของสังคมและการเติบโตของสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจและเพิ่มภูมิคุ้มกันให้แก่สหกรณ์ท่ามกลางกระแสของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในยุคโลกาภิวัตน์ มีโอกาสสูงมากที่จะนำกิจการไปสู่ความเสี่ยงใหม่ ๆ

5. จากการศึกษาและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ร่วมกับการศึกษาข้อมูลธรรมาภิบาลในสหกรณ์ ได้หลักธรรมาภิบาลและ

บรรษัทภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของสหกรณ์
ออมทรัพย์เพื่อแก้ไขและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันมา
ใช้ในการดำเนินงานสหกรณ์ ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม
โดยสหกรณ์ออมทรัพย์ดำเนินการต่าง ๆ โดยยึด
กฎระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายสหกรณ์เป็นหลักใน
การดำเนินการโดยคำนึงถึงสิทธิของสมาชิกผู้ถือหุ้นและผู้
มีส่วนได้เสียทุกส่วน มีความชัดเจนในกฎระเบียบและ
ข้อบังคับของสหกรณ์ มีการบังคับใช้กฎระเบียบ
ข้อบังคับอย่างเป็นธรรมเท่าเทียมกัน เสมอภาค ไม่เลือก
ปฏิบัติรวมทั้งการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่
เกี่ยวข้อง หลักคุณธรรม เป็นเรื่องของการดำเนินงานของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่จะต้องยึดหลักคุณธรรม
คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่และสมาชิกของสหกรณ์
ออมทรัพย์จะต้องเป็นผู้มีจิตสำนึกในคุณธรรมและ
จริยธรรม เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรมและ
จริยธรรมอันดี ทุกส่วนจะต้องมีความสามัคคีและร่วมมือ
กันเพื่อให้การบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ดำเนิน
ไปด้วยดีอย่างมีคุณธรรม ไม่มีการเล่นพรรคเล่นพวกหรือ
มีเส้นสายอันจะเป็นช่องทางที่จะเกิดการทุจริตใน
สหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นได้ หลักความโปร่งใส เป็นเรื่อง
ของการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จะต้องให้
ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสใน
การกำกับดูแลและการบริหารงานของคณะกรรมการ
ดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ มี
ช่องทางที่สมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียจะเข้าถึงข้อมูลของ
สหกรณ์ได้โดยสะดวกในหลาย ๆ ช่องทาง มีระบบการ
รายงานที่ดีและทันการเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้
หลักการมีส่วนร่วม เป็นเรื่องของการดำเนินงานของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ที่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ สมาชิกและ
ผู้มีส่วนได้เสียของสหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด
ตัดสินใจ ดำเนินการและติดตามประเมินผล เปิดโอกาส
ให้สมาชิกผู้ถือหุ้นใช้สิทธิของตนผ่านมาในที่ประชุม
ใหญ่ในการดำเนินการต่าง ๆ โดยการเข้าร่วมประชุมเพื่อ
พิจารณาและแสดงความคิดเห็นและความต้องการรวมทั้ง

สอบถามหรือขอคำอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ ของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ หลักความรับผิดชอบ เป็นเรื่องของ
การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในส่วนที่แสดง
ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์
มีการถ่วงดุลอำนาจอย่างเหมาะสมเพื่อไม่เปิดโอกาสให้
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีและใช้อำนาจเพียงฝ่ายเดียว มีการ
กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนทั้งระดับ
กรรมการ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ สามารถ
ประเมินผลการดำเนินงานได้ชัดเจนและเป็นธรรม มี
กฎระเบียบ ข้อบังคับและคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
รวมทั้งการกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวกับ
จริยธรรมหรือข้อควรและไม่ควรปฏิบัติ หลักความคุ้มค่า
เป็นเรื่องของการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วย
การใช้ทรัพยากรการบริหารอันได้แก่คน เงินทุน วัสดุ
อุปกรณ์และระบบการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผน
การจัดรูปงานและองค์การ การบริหารงานบุคคล การ
อำนวยการและการควบคุมทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์
สูงสุดแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ
และประสิทธิภาพ มีการนำอุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย
และระบบข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานของ
สหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า เป็นการลด
ค่าใช้จ่ายและเวลาในการทำงานมีระบบติดตามและ
ประเมินผลที่ทันสมัยสามารถติดตามผลได้ทุกกระยะอย่าง
ทันเหตุการณ์

การอภิปรายผล

ความยั่งยืนของสหกรณ์ออมทรัพย์
ดีเด่นในประเทศไทยกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน สหกรณ์
ออมทรัพย์ดีเด่นแห่งชาติบางแห่งปรากฏข่าวสารใน
สื่อมวลชนว่ามีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันจึงเป็นสิ่งที่
ขัดแย้งกันอยู่ในตัวเองเพราะสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้รับ
รางวัลดีเด่นแห่งชาติโดยรูปลักษณ์ต้องเป็นสหกรณ์ออม
ทรัพย์ที่มีผลงานดีเด่น มีการบริหารงานยอดเยี่ยม มีความ
โปร่งใสและปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน การปรากฏ

เป็นข่าวในสื่อสารมวลชนซึ่งอาจเป็นเรื่องจริงหรือไม่ก็ได้ ย่อมทำให้ภาพลักษณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นแห่งชาติเสียไป ทำให้ต้องถูกคิดขึ้นมาว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้นกับระบบการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เคยได้รับรางวัลดีเด่นแห่งชาติกลับต้องมาปรากฏเป็นข่าวคราวในสื่อสารมวลชนว่ามีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ผู้วิจัยได้การศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เคยได้รับรางวัลสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติในรอบ 10 ปี (2547-2556) พบว่า มีสหกรณ์ออมทรัพย์สองแห่งในจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดอุบลราชธานีเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เคยได้รับรางวัลสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติแต่ต่อมาปรากฏข่าวในสื่อมวลชนว่า มีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ผู้วิจัยจึงใช้เป็นกรณีศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์ จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด

กรณีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์ จำกัด ในเรื่องนี้สาเหตุส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของความต้องการหารายได้และผลกำไรที่สูงกว่าที่ผ่านมาให้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ เนื่องจากช่วงก่อนปี 2554 สหกรณ์ประสบความสำเร็จหลายด้านได้รับรางวัลแห่งความสำเร็จมากมาย ดังที่กล่าวมาแล้ว คณะกรรมการบริหารจึงอยู่ในภาวะกดดันที่จะต้องบริหารให้ประสบความสำเร็จมากกว่าก่อน และเพื่อเป็นผลงานของคณะกรรมการดำเนินการว่าสามารถจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นกำไรให้แก่ สมาชิก และสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ตามนโยบายประชานิยมในคราวหาเสียงเลือกตั้งกรรมการว่าจะบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ให้มีผลกำไรเพื่อประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่การลงทุนในธุรกิจสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยการลงทุนซื้อสิทธิครอบครองโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลในครั้งนี้ของคณะกรรมการเป็นการตัดสินใจลงทุนอย่างไม่รอบคอบระมัดระวัง ตัดสินใจอย่างมีความเสี่ยงไม่มีการตรวจสอบให้แน่ชัดว่าโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลที่จัดซื้อมีความถูกต้องหรือไม่อย่างไร ทำให้เกิดความ

เคลือบแคลงใจว่ามีผลประโยชน์แอบแฝงหรือซ่อนเร้นอย่างไรหรือไม่ และมีความโปร่งใสเพียงใด

สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

อุบลราชธานี จำกัด จากการศึกษาและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่าไม่มีการลงทุนในธุรกิจสลากกินแบ่งรัฐบาลและเรื่องการฝากเงินกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่นแต่ที่ปรากฏข่าวสารในสื่อสารมวลชนเมื่อปี พ.ศ. 2555 ว่ามีปัญหาการทุจริต 400 ล้านบาท เป็นข่าวสารที่ปรากฏในช่วงที่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เพื่อเป็นการดิศเครดิตรือทำลายกันเพื่อลดความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ในช่วงที่มีการหาเสียงตั้งคณะกรรมการดำเนินการ แต่ในเชิงลึกก็มีความเคลือบแคลงใจว่าข่าวที่ปรากฏมีมูลเหตุผลประโยชน์แอบแฝงหรือซ่อนเร้นอย่างไรหรือไม่ และมีความโปร่งใสเพียงใด

สภาพการบริหารและลักษณะการ

คอร์รัปชันของสหกรณ์ออมทรัพย์ สภาพการบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์ จะพิจารณา 3 ด้านคือ ระบบงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ โครงสร้างการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ และการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยมีการติดตั้งโปรแกรมระบบบริหารและบริการงานของสหกรณ์ออมทรัพย์แก่สหกรณ์สมาชิกทำให้ระบบงานของสหกรณ์จึงสะดวก รวดเร็วไม่ค่อยมีปัญหาอะไร เพราะทำงานโดยอาศัยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ยึดหลักเดียวกันคือบริหารโดยสมาชิกซึ่งสมาชิกทุกคนจะเลือกตัวแทนของสมาชิกเรียกว่าคณะกรรมการดำเนินการจากที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารงานในสหกรณ์โดยจัดจ้างผู้จัดการให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการและช่วงเวลาที่ผ่านมาเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอยู่จากเงินออมและทุนเรือนหุ้นจากสมาชิกมีไม่เพียงพอต่อความต้องการกู้ยืมเงินของ

สมาชิกคณะกรรมการดำเนินการจะต้องแสวงหาแหล่งเงินจากสถาบันการเงินภายนอกสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อนำมาปล่อยกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างหนึ่งก็คือแหล่งเงินกู้จากสถาบันการเงินภายนอกจะเป็นเงินกู้ระยะสั้น 3 - 5 ปี แต่ต้องนำมาปล่อยกู้ให้แก่สมาชิกในระยะเวลายาว 10 - 15 ปี ซึ่งจะต้องบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินให้ได้โดยไม่มีการติดขัด ผลการดำเนินการในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาเกิดวิกฤตทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ คือการขาดสภาพคล่องทางการเงินขึ้นในระบบของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นวงกว้าง สาเหตุมาจากการที่สหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งได้ละเลยหลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์ในเรื่องการช่วยเหลือและพึ่งพาตนเอง โดยการมุ่งแสวงหาผลกำไรจากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยการลงทุนในเรื่องธุรกิจสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือที่เรียกกันว่าแชร์ลอตเตอรี่รวมทั้งการนำเงินของสหกรณ์ไปฝากกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน คลองจั่น เพื่อหวังผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยเงินฝากสูง ๆ โดยหวังให้เป็นผลงานของคณะกรรมการดำเนินงานในการจัดสรรผลกำไรประจำปีให้แก่สมาชิกสหกรณ์ในอัตราสูง เหมือนกับเป็นนโยบายประชานิยมที่ว่าคณะกรรมการยุคนี้จะต้องทำยอดให้สูงกว่ายุคก่อนเพื่อจะได้คะแนนนิยมจากสมาชิกในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ผลจากการเกิดวิกฤตในเรื่องสภาพคล่องทางการเงินทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ขาดสภาพคล่องในการปล่อยกู้ให้แก่สมาชิก สมาชิกต้องรอเวลานานกว่าจะได้รับอนุมัติเงินกู้ เนื่องจากสถาบันการเงินต่าง ๆ และธนาคารพาณิชย์ เริ่มไม่วางใจการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์โดยทั่วไป จึงงดการปล่อยกู้ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์และเรียกคืนเงินกู้ที่ปล่อยไว้เดิมกลับคืนด้วย จึงทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่องดังได้กล่าวมาแล้ว

ปัญหาการคอร์รัปชันในสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้รับรางวัลสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่นแห่งชาติ

โดยภาพรวมแล้วมักไม่ค่อยปรากฏให้เห็นชัดเจนมากนัก อาจเป็นเพราะสหกรณ์ออมทรัพย์เหล่านี้ มีวิธีการบริหารงานที่ดีตามหลักและวิธีการสหกรณ์และได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบกับพื้นฐานของสหกรณ์เหล่านี้มีพื้นฐานการบริหารงานที่ดีและมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เข้ามาบริหารงานกันตลอด สร้างการเอื้ออำนวยในการหาช่องทางตามแนวทางระบบพวกพ้องที่สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันออกมาในรูปแบบของลักษณะของการคอร์รัปชันและพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตคอร์รัปชันอาจจะต้องพิจารณาลักษณะพฤติกรรมเป็นกรณีไปไม่ว่าจะเป็นเรื่องแชร์ลอตเตอรี่ เรื่องผลประโยชน์ เรื่องรายได้กับการบริหารความเสี่ยง โครงการกู้เงินซื้อคอมพิวเตอร์และจัดซื้อที่ดิน การชำระหนี้หนี้เสียและการปรับโครงสร้างหนี้ซึ่งทั้งหมดนี้อาจจะเป็นปัญหาที่ไม่ค่อยปรากฏให้เห็นชัดเจนมากนัก เนื่องจากสหกรณ์เหล่านี้มีการบริหารงานที่ดีตามหลักและวิธีการสหกรณ์และได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ และมีการ สับเปลี่ยนหมุนเวียนคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เข้ามาบริหารงานกันตลอดจึงหาประเด็นของการคอร์รัปชันได้ยากจึงเป็นเหตุให้ไม่มีใครสามารถสรุปได้ว่า เกิดปัญหาการคอร์รัปชันเกิดขึ้นจริง ๆ จากสหกรณ์ออมทรัพย์ดีเด่นนั่นเอง

ปัจจัยของการทุจริตคอร์รัปชันในสหกรณ์ออมทรัพย์ เหตุของปัจจัยที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งหมดทั้งมวลมาจากสิ่งที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ หรือเรียกว่า ปัจจัยภายในและภายนอก ของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีผลต่อการทุจริตคอร์รัปชันของหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จที่บุคคลภายนอกมองว่า ไม่มีปัญหาอะไรในการบริหารจัดการ แต่แท้ที่จริงแล้ว มีปมปัญหามากมายตามมาจากการบริหารงานทั้งปัจจัยภายใน ได้แก่ ระบบการบริหารงานของสหกรณ์ โครงสร้างองค์การ และบุคลากร ซึ่งปัจจัยภายในเหล่านี้ เป็นตัวขับเคลื่อนการ

ดำเนินงานภายในให้เกิดกระบวนการในการทุจริตคอร์รัปชันทั้งระบบงานที่เอื้ออำนวยกันในกลุ่มพรรคพวก ผองเพื่อน ญาติพี่น้อง เหมือนเป็น วงสาวทกรรม อาจสืบทอดผ่านเป็นรุ่น ๆ และส่งผลออกมาในโครงการองค์การที่เป็น คณะกรรมการ กรรมการบริหารที่เป็นแบบอุปถัมภ์ และได้รับความร่วมมือจากบุคลากรภายใน ดังนั้นทั้งสามองค์ประกอบจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทุจริตคอร์รัปชันในสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ นั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัจจัยแรกคือ ภายใน ยังมีอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กันคือปัจจัยภายนอกที่ได้วิเคราะห์มาแล้ว ได้แก่ การตรวจสอบการกำกับดูแลด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมด้านการเมืองและด้านกฎหมายและวิธีพิจารณาปัจจัยเหล่านี้เป็นการมองภาพรวมและประเมินต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ถ้าระบบภายในและภายนอกเกิดความสัมพันธ์กันเพื่อสร้างการคอร์รัปชันได้อย่างง่ายดาย เพราะทั้งหมดทั้งมวลก็คือการร่วมมือกันและการมีส่วนร่วมในการก่อการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มเท่านั้น ดังนั้นถ้าหน่วยงานมีการควบคุมดูแลตรวจสอบในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทุจริตทั้งภายในและภายนอก จะนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ตามมาจากการทุจริตคอร์รัปชันได้

การใช้หลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาลในสหกรณ์ออมทรัพย์ ในภาพรวมสหกรณ์ออมทรัพย์ มีการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ความเปิดเผยโปร่งใส ความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ มีความชอบธรรม ยุติธรรม ความมีคุณภาพประสิทธิภาพและการมีมาตรฐาน ความมีคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งการคำนึงถึงสิทธิของสมาชิกผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อสมาชิกผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสและความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ ธรรมาภิบาลในสหกรณ์ออมทรัพย์จะเกิดขึ้นได้และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพก็ด้วยความร่วมมือกันระหว่างส่วนต่าง ๆ ในสหกรณ์ แต่เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์อาจจะมีความรู้ในเชิงธุรกิจของสหกรณ์ไม่เท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. หน่วยงานของรัฐได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะต้องช่วยเหลือสนับสนุนและกำกับดูแลอีกทางหนึ่งด้วย
2. คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จะต้องให้ความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
3. ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นยุคของทุนนิยม ที่มีการแข่งขันทางธุรกิจสูงสหกรณ์จะต้องเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันทุนเป็นปัจจัยสำคัญของการเจริญเติบโตทางธุรกิจ การที่สหกรณ์ออมทรัพย์จะเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั้งภายในและภายนอกของสหกรณ์ได้
4. สหกรณ์จะต้องสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้เป็นที่ยอมรับแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สมาชิก ประชาชนทั่วไป คู่ค้า สถาบันการเงิน) โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการประกอบธุรกิจของสหกรณ์หรือมีการกำกับดูแลกิจการของสหกรณ์ที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2540). *การสหกรณ์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2557). *วิธีการให้คะแนนการคัดเลือกสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ*. ค้นจาก http://www.cpd.go.th/coop_good.html
- ธีรยุทธ บุญมี. (2551). *มิเชล ฟูกูดา*. กรุงเทพฯ: วิทยา.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2557). *ชาติพันธุ์กับเสรีนิยมใหม่*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. (2554). *เข้าใจและเข้าถึงคอร์รัปชัน*. กรุงเทพฯ: ทรูรัก, 21-23.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์ จำกัด. (2557). *รายงานประจำปี 2556*. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด. (2557). *รายงานประจำปี 2556*. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์ อินเตอร์กรุป.
- สายันต์ โพชาญจิตต์. (2556). *แนวคิดโบราณคดีชุมชน*. ค้นจาก http://www.oocities.org/thai_archaeology/thai/013/focus1.html
- อรพินท์ สฟโชคชัย. (2541). *การปฏิรูประบบราชการ: ยุทธศาสตร์สำคัญของการเปลี่ยนแปลง*. *วารสารการปฏิรูประบบราชการ: ทางออกของการแก้ปัญหาและฟันฝ่าวิกฤต*, 1(20), 105.

References

- Boonme, T. (2008). *Micheal foogoa*. Bangkok: Wipasa. (in Thai)
- Cooperatives Promotion Department. (1997). *The cooperatives in Thailand*. Bangkok: Agricultural cooperatives of Thailand. (in Thai)
- Cooperatives promotion department. (2015). *How to rate a selection of cooperative national outstanding*. Retrieved from http://www.cpd.go.th/coop_good.html (in Thai)
- Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre. (2015). *Pogroms against neoliberalism*. Bangkok: Papphim. (in Thai)
- Paichanjit, S. (2013). *Community archaeology*. Retrieved from http://www.oocities.org/thai_archaeology/thai/013/focus1.html (in Thai)
- Piriyarungsan, S. (2011). *Understandable and accessible to corruption*. *Bangkokbiznews*, 21-23. (in Thai)
- Teacher's Savings Cooperative of Kalasin Ltd. (2015). *Annual report 2013*. Kalasin: Prasankarnphim. (in Thai)
- Teacher's Savings cooperative of Ubonratchathani Ltd. (2015). *Annual report 2013*. Ubonratchathani: Yongsawatinter group. (in Thai)
- Sopchaokchai, O. (1998). Bureaucratic reform: the strategic importance of the change. *Journal of Reform: The Way Out of the Solution and Foolish Crisis*, 1 (20), 105. (in Thai)

